

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, V. Ügyvéd-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindenemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Hivatalos rész. — A halászati társulat mint „sértett“ és annak jogköre a rendőri büntető eljárásban. *Dr. Lossonczy Géza.* — Helyreigazítás. *Dr. Halmay Gusztáv.* — Pisztrángos tógazdaság nagybani üzemmel. (Folyt.) *Dolján után (fs.).* — Legyes horgászat pisztrángra. *U.* — A magyar halászat szakirodalmá. (Folyt.) *Dr. Vutskits György.* — Kérdések és feleletek. — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Tárca: A régi jó időből. (Folyt.) *SMJ.* — Hivatalos árjegyzés. — Hirdetések.

HIVATALOS RÉSZ.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a *Liptómezei revuczavölgyi halászati társulat* alapszabályait és üzemtervét az 1917. évi 60,528. szám alatt kelt elhatározásával jóváhagyta.

A halászati társulat mint „sértett“ és annak jogköre a rendőri büntető eljárásban.

Írta: *Dr. Lossonczy Géza*, okl. ügyvéd, miniszteri osztálytanácsos.

Némely rendőri büntetőbíróóság eljárása során gyakran lehetett tapasztalni, hogy ha valamely halászati társulat a kötelékébe vont vízterületen elkövetett halászati kihágás miatt feljelentést tett, az eljáró rendőri büntetőbíróóság a halászati társulatot helytelenül „feljelentő“ nek minősítette és így az eljárás során a halászati társulatnak egyéb szerep nem jutott, mint csupán az, hogy a kihágás elkövetését a hatóság tudomására juttatta. Éként a halászati társulatnak, mint „feljelentő“-nek nem állott módjában a tárgyalásban résztvenni s a hozott határozatok ellen jogorvoslattal élni, mert eme jogokat a Rbsz. a „feljelentő“-nek nem adja meg.

A fenti esetben azonban a halászati társulatot „feljelentő“-nek minősíteni nyilvánvalóan helytelen.

Ugyanis a halbiológia terén tapasztalati tény, hogy a halak tartózkodási helyüket részint a fajfenntartás ösztönéből eredőleg, részint táplálékkeresés céljából folyton változtatják s az élettani megfigyelések bizonyítják, hogy a legtöbb halfajnál az ívási, vagy szaporodási helyek nem azonosak azokkal a vízszakaszokkal, a melyeken rendszerint tartózkodni szoktak.

Ívási idején a halak legtöbbször seregekbe verődve vonulnak a vizek oly helyeire, a melyek az ívási kiválóan alkalmasak. A lazac és a pisztráng a patak felső

folyásába vonul ívási, hogy a víznek csendesebb folyású, aprókavicsos, sekély helyeire jusson, más tavaszi ívási hal a vízfolyásnak a partfelőli sekély, a nap hevétől könnyebben átmelegedő részére vonul, avagy tavaszi áradáskor a kiöntéseket keresi fel ívási céljából.

Legsajátságosabb azonban, hogy a halak ösztönüknél fogva évről-évre ugyanazokat a helyeket keresik fel ívási idején mindaddig, míg az illető vízterület topografiai viszonyai meg nem változnak.

Könnyen elképzelhető már most, hogy a vízterületnek az a része, mely kizárólag szaporodásra szolgál, a törvényes tilalmak következtében (tilalmi időszak, kíméleti terek) nem juttat annyi hasznot a tulajdonosnak, mint a vele szomszédos vízterületek birtokosainak, a hol a halak a szaporodás után helyüket megváltoztatva rendszerint tartózkodnak és így az utóbb említett vízterületek tulajdonosai a reájuk nézve idegen vízterületen termelt halmennyiségből dús hasznot élveznek.

Ez a halbiológiai tapasztalati tény indoka annak is, hogy az 1888. évi XIX. t. cz. 47. §-ának utolsó bekezdése értelmében a *bérbeadott halászat tiszta jövedelme a halászatra jogosítottakat vízterületük aránya szerint illeti* és így az osztó igazság elvei szerint az elért tiszta haszon a méltányosságnak legmegfelelőbb módon osztatik fel.

Ha tehát a halászból befolyó tiszta jövedelem a fenti elvek alapján osztatik fel a halászati jogtulajdonosok között, könnyen belátható, hogy valamely halászati társulat kötelékébe vont nyílt vízterület valamely szakaszán elkövetett halászati kihágás által nemcsak az illető vízszakasz halászati jogtulajdonosának érdeke sértetett meg, hanem *sérelmet szenvedett a szomszédos halászati jogtulajdonosok érdeke is, vagyis a társulati tagok közös érdeke.*

Miután pedig a halászati társulatnak mint törvényes szervezetnek a földművelésügyi miniszter által jóváhagyott társulati alapszabályok és üzemterv értelmében nem-

csak joga, de kötelessége is a haltenyésztés érdekeit előmozdítani és ellenőrizni, valamint oda hatni, hogy a halállomány lehetőleg fokoztassék és mert a halászati társulat érdekeit az alapszabályok értelmében a társulati elnök, akadályoztatása esetén az alelnök köteles a hatóságok előtt képviselni, ennél fogva kétségtelen, hogy a halászati társulat képviselőjében az elnök vagy alelnök által feljelentett halászati kihágás esetén a *halászati társulat* nem „feljelentő”-ként, hanem „sértett”-ként minősítendő s a *kihágás ügyében tartandó tárgyalásra megidézendő.*

Tekintettel már most arra, hogy a *nyílt vizeken elkövetett halászati kihágások kivétel nélkül hivatalból üldözendők*, a halászati társulatnak *mint „sértett”-nek jogában áll a tárgyalás befejezéséig a vád képviselőjében fellépni*, mikor is ugyanazokat a jogokat gyakorolja, a melyek a magánindítványra üldözendő kihágás esetén a sértettet, mint magánvádlót megilletik.

És éppen azért, mert a *nyílt vizeken elkövetett halászati kihágások kivétel nélkül hivatalból üldözendők*, a halászati társulat *mint „sértett” a vádat hatályosan el sem ejtheti és a vád képviselőjéről való lemondása az eljárás megindítását vagy folytatását nem akadályozza.*

Ha pedig a halászati kihágás vádjának képviselőjében a tiszt ügyész, vagy a szakképviselő is fellép, a *„sértett” halászati társulatot a rendőri büntető eljárás során csak kiegészítő hatáskör illeti meg, a melynek érvényesítése végett az iratokat az elsőfokú rendőri büntető bíróságnál megtekintheti s mert a társulatot mint sértettet a tárgyalásra meg kell idézni, a vád tárgyában kiegészítő és pótindítványokat tehet s a határozatok ellen a Rbsz. 176. § III. 2. pontja, valamint a Rbsz. 182. §-a értelmében a terhelt terhére jogorvoslatokkal élhet.*

Sőt a sértett halászati társulat a rendőri büntető eljárás során a Rbsz. 43. §-a értelmében *magánjogi igényeit is érvényesítheti a tárgyalás befejezéséig*, ha a követelés tárgyának értéke járulékok nélkül száz koronát meg nem halad és a cselekmény a kár nagyságára tekintettel a törvény szerint súlyosabb minősítés alá nem esik, ellenkező esetben a halászati társulat kártérítési igényeit a királyi bíróság előtt érvényesítheti.

A fentiek értelmében határozott a földművelésügyi

miniszter 52.262/1916. sz. a. . . . vármegye alispánjához intézett rendeletében egy oly eset alkalmából, midőn a halászati társulat vízterületén elkövetett kihágást a társulat jelentette fel s a mely esetben a másodfokú hatóság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a halászatra jogosított engedélye nélkül történt halászással kizárólag a jogosított érdeke szenvedett sérelmet.

A rendelet szerint: „Helytelen a másodfokú hatóság ama felfogása, hogy az 1888. évi XIX. t.-cz. 65. § a) pontjába ütköző kihágás esetében a közérdek még közvetve sincs megsértve, mert a halászatra jogosított engedélye nélkül való halászattal kizárólag a jogosított érdeke szenvedett sérelmet.

Nem áll ez a felfogás szakszerűségi szempontból sem, mert a hal létfenntartási ösztönénél fogva helyét folyton változtatja, tehát egyik halászati jogterületről a másikra vonul és keresi azokat a helyeket, a melyek a fajtentartás és táplálékszerzés szempontjából neki legjobban megfelelnek és így adott esetben az *orvhalászattal nemcsak a jogosított érdeke, hanem a szomszédos halászati jogtulajdonosok, tehát a halászati társulati tagok közös érdeke is sérelmet szenvedett.*

Hasonlóképpen határozott a földművelésügyi m. kir. miniszter a 60.174/1917. sz. alatt B. . . . vármegye alispánjához intézett rendeletében is, midőn a következőkét rendelte:

„Oly esetekben, ha a F i halászati társulat vízterületén elkövetett halászati kihágást a nevezett társulat jelenti fel, az ügy tárgyalására az elsőfokú hatóság jövőben a társulat képviselőjét is idézze meg s hozott határozatát a társulattal is közölje, mert a *halászati társulat a tagok közös érdekében lép fel s egy konkrét halászati kihágással nemcsak egy társulati tag van mint „sértett” érdekelve — mint a kinek vízszakaszán a kihágás elkövetett —, hanem a társulati tagok összességének érdeke sértetett meg. A társulati tagok összessége nevében és képviselőjében pedig, a sértett közérdek címén a társulatnak nemcsak joga, de kötelessége is fellépni s így a halászati társulatnak, mint „sértett”-nek a Rbsz. 176. § III. 2. pontja értelmében joga van a hozott határozat ellen fellebbezettel is élni.*”

A régi jó időkől.

A „Halászat” számára írta: SMJ.

(Folyta'ás.)

A mesteravatás után következett a legényavatás. A legénynyé avatandó inas mestere fordult a czéhmesterhez és a czéhben lévő mesterekhez azzal a kéréssel, hogy inasát, a ki jól viselte magát és a négyévi inasidejét becsületesen kitöltötte, avassák fel legénynyé.

A czéhmesternek s a mestereknek semmi kifogásuk sincs ellene, de még a legényeket kell meghallgatni. A czéhmester két öreg és két fiatal legényt hív az asztal elé és a felavatandó inast. Rendszerint nem volt kifogásuk a legényeknek. Ha mégis volt, akkor a czéhmester elrendelte, hogy kövesse meg az inas a legényeket; ha ez megtörtént és a czéhmesternek bejelentették, következett az avatás. A czéhmester ülve, a következő szavakat intézte az inashoz: „Mától kezdve te már legény vagy, fizetést is kapsz; köszönd meg a mesterednek azt, hogy belőled legényt csinált; viseld magadat jól továbbra is, fogadj mindig szót a gazdának, légy becsületes és takarékos”.

Az inas megköszönte úgy a mestereknek a szívességét, mint külön a mesterének is a fáradságát; aztán

a legények asztalához ment és ő is fizetett bort, „Einstein”-ot, nekik; csak úgy ismerték el legénynek.

A czéhmester még tudtul adja a halászmestereknek, hogy délután 5 órakor kezdődik a táncmulatság s kéri, hogy valamennyien jelenjenek meg családotul. Ezzel az ülésnek vége lett.

Indultak ebédre mesterek, legények. Akkor a legények a mester asztalánál ebédeltek és vacsoráztak. Azon a napon egy terítéssel több volt az asztalon: a felavatott inas helye. A tányéron rendszeren egy szál virág díszlett, a mit a szakácsné teit oda hálából, mert az inas egész éven át hordta a vizet és a fát a konyhába. Ezek a régi szakácsnék a halászmestereknél inkább házvezetők voltak; a gazda és felesége a mesterségükkel voltak elfoglalva, ők vezették a háztartást, a mester gyermekeit is gondozták, 10—12 évig szolgálták a házat, a családhoz tartoztak; máshova nem igen jártak, mint a templomba, oda is csak minden harmadik-negyedik vasárnapon.

Délután öt órakor már ismét együtt voltak a „Herberg” lezárt helyiségében: a mesterek a családtagjaikkal, a legények, de még a házvezetők is. Kezdődött a táncz. Erről a mulatságról sohasem hiányzott az öreg Garay bácsi; komáromi halász volt az öreg, ő szállította a

Helyreigazítás

az e közlöny folyó évi 9. számában Dr. Lossonczy Géza tollából megjelent „A halászati társulat érdekeltégi kimutatásának elkészítése, kiigazítása és a vitássá vált halászati jogosultság elbírálása” című cikkhez.

„Téved tehát Dr. Halmai Gusztáv „A Magyar közigazgatási jog magánjogi vonatkozásaiban” című 1915. évben megjelent művében, midőn a 108. oldalon „Halászati jog” cím alatt, az utolsó kikezdésben azt írja, hogy „a halászati jognak földtulajdonjog alapján való fennállása, terjedelme tekintetében felvetődő kérdések elbírálása a közigazgatásnak van fenntartva”, mert a halászati jog az 1888. évi XIX. t.-cz. 1. § a értelmében a földtulajdon elválaszthatatlan tartozéka lévén, a halászati jog tulajdona iránti per ingatlan vagydonhoz tartozó dologi jog iránt indíttatik s mint vagydonjogi per az 1911. évi I. t.-cz. 1. § 1. pontja, illetve az idézett t.-cz. 2. §. első bekezdése értelmében aszerint, a mint a per tárgyának értéke a kétezeröttszáz koronát meg nem haladja, vagy meghaladja, a királyi járásbíró, vagy a királyi lörvényszék hatáskörébe tartozik” **ponyjára vonatkozólag.**

A „tévedés”-nek való minősítés és illetve ilyennek való beállítása a mondat illogikus magyarázatára és illetve az idézetnek hiányosan kiragadott szövegére vezetendő vissza.

Idézni szószerint kell!

Idézett művem kérdéses része ugyanis szószerint így hangzik: „*Kir. bírósághoz* tartoznak a nyílt vizeken való halászati jog szerződéses viszonyából és a jogutódlás szempontjából keletkező jogviták, *ellenben* a halászati jognak *regálé vagy földtulajdonjog* alapján való fennállása, terjedelme s önálló vagy kényszerbérbeadás útján való gyakorlása tekintetében felvetődő kérdések elbírálása és a halászati jog rendőri büntetőjogi védelme a közigazgatásnak van fenntartva (1888. évi XIX. t.-cz. 3., 48., 60., 62–67, §)“.

Az idézett hatásköri meghatározás rövid összegezése a fejezetben tárgyaltakkal. S éppen azért, ha így kiragadva netán nehezebben is érthető, de a cikkíró által elállított értelem azért talán mégsem tulajdonítható

neki. A közigazgatási hatáskör nem a tulajdon elbírálására vonatkozik, hanem a tulajdonjogi természetének megállapítására, t. i. arra, hogy a halászati jog *regálé* (régí földesúri) vagy *földbirtokjogon* alapulva áll-e fenn. Mert az 1888. évi XIX. t.-cz. 3. §-a a halászati regálé jogosultságának megállapítását, elismerését a közigazgatás hatáskörébe utalja. Midőn pedig a közigazgatási hatóság a regálé jogosultságát el nem ismeri, indirekte kimondja a másik alternatívát is, hogy a halászati jog a föld (part)-tulajdon szerint igazodik, illetve áll fenn.

A halászati jognak azonban magánjogi alaphoz (szerzéséből (jogutódlás), haszonélvezetének szerződéses szabályozásából) eredő más vitás volta — legyen az a kétből bármelyik fajájú — már a királyi bíróság elbírálására szorul. Ennyiben áll fenn a bírósági hatáskör!

A halászati jog „terjedelmét” illetőleg pedig az idézett fejezet utolsóelőtti kikezdése ad közelebbi magyarázatot, mely így szól: „A vizek *zárt* vagy *nyílt jellegének meghatározásával* tehát a közigazgatási hatóság egyúttal a tulajdonjog *korlátolt* vagy *korlátlan voltát* is megállapítja” a *korlátoltság*” alatt értvén, hogy „a nyílt vizeken a halászat csak okszerűleg és csak a törvény korlátaiban belül gyakorolható”. *Dr. Halmai Gusztáv.*

Pisztrángos tógazdaság nagybani üzemmel.

(Folytatás.)

— Doljan Emil dolgozata után. Oest. Fisch. Zeitung. 1916. Nr. 19–24. —

Egynyaras salmónidavidék felnevelése.

(js) Sok tenyésztő a kikelt és magával tehetetlen ivadékot a költetésükre használt költőedényekben, avagy költővályúkban hagyja továbbra is és mesterséges koszon igyekszik őket eltartani. Eljárásuk helytállóságát abból igyekeznek kimagyarázni, hogy gondoskodásuk által elejét veszik annak a sok mindenféle bajnak, a mi a zsenge halivadékot a természetben fenyegeti, ekként tehát sokkal nagyobb százalékát mentik meg gazdálkodásuk részére, mint a mennyi természetes körülmények között megmaradhat.

nagy vizákat Komáromból lefelé, sokszor két-három darabot is, a Dunán, ladikhoz kötve. Sok esetben aztán nem ő hozta a vizákat Pestre, de a vizák hozták Garay urat; úgy megindultak vele lefelé, hogy a gőzöst is elhagyta. Jó öreg bácsi volt, egy szót nem tudott németül; mégis ott volt mindig a pesti „Petrum Pauli” mulatságon. A mint belépett, első dolga volt, hogy azt kérdezte az őt üdvözlő halászegényektől: „Hát fiúk, mit isztok? No „Vatter” (a czéh-kocsmáros) adjon tíz ilcze bort az asztalukra. Az én egészségemre!” A bort kifizette, aztán ment a mesterek közé. Vacsorára az öreg már kellő hangulatba jött. A „Róter Nátzl” elé állott, hogy: csárdás legyen; aztán vigyázzon a taktusra, a hogy ő pengeti a sarkantyúját! És járta az öreg a csárdást, mint egy húszéves fiatalember. Nem engedte meg a muzsikuskoknak, hogy abbahagyják; három-négy asszonyt is kifárasztott. Éjfélt után kezdtek a mesterek hazafelé szállingózni; először az öregebbek, utánuk a fiatalabbja. Legutolsónak rendszeren az maradt, kinél vendég volt az öreg Garay; ő csak most kezdte amúgy istenigazában a mulatságot; a muzsikuskok elé állt egy pintes üveggel, sorra kínálta őket. A melyik nem ivott, nyakon öntötte, hogy igazságosan oszoljon meg köztük a pint bor. Jóval éjjel után aztán ő is nyugovóra tért.

Most kezdődött aztán a legények igazi mulatsága. Csak a kiknek másnap a piaczon volt dolguk, azok mentek haza; a többiek meg kivirradtig járták. Reggel hét órakor fejeztek be a nagy napot. Kivonultak a muzsikuskokkal a halpiaczra, minden árusítóhelynél elhuzattak egy nótát, utoljára a búcsúmarsot. Es ezzel vége lett a halászok báljának. De utána hetekig beszéltek róla.

II. *Halászat Budapest vidékén.* A régi halászmesterek Pesten nemcsak halkereskedelemmel foglalkoztak, hanem halászzal is. Valamennyi bérelt halasvizet. Elsősorban a Dunán a pesti vizet és annak szomszédos területeit lefelé egész „Hansabég”-ig (Hanseltok) mind a két parton, felfelé pedig Újpesttől egész Sződig; az óbudai részt egész fel Szentendrédig a pesti czéhhez tartozó óbudai halászmesterek engedték át.

Orvhalászok akkor még nem igen voltak; az egyedüliek, kik nem fizettek és mégis halásztak, a vízimolnárok voltak, no meg a péczések.

A péczéseket még csak figyelemre sem méltatta a halász. Hadd kínlódjon a meggörbített gombostúval! Hiszen úgysem fog egyebet, mint apró fehérhalat; az meg van elég a Dunában; még sok is. Nagyobb hal, ha bekapta a horog gyanánt szolgáló gombostút,

Jólehet igaz az, hogy kiváló gondozás mellett így is czélt érhetünk és esetenként igen szépszámú egy-nyaras ivadéokra teherünk szert, de senki sem tagadhatja, hogy ez az eljárás egyáltalán nem természetes és hogy a halacszkáknak zsúfoltan való tartása állandóan olyan tömeges betegségek veszedelmével jár, a melyet nem vagyunk képesek mindenkor távol tartani. Egy-egy ilyen betegséggel pedig az egész állomány lételét kockáztatjuk, úgy hogy hosszabb időről való átlagos eredmény éppen nem bizonyítja ezen rendszer vélt előnyeit.

Ennek folytán nagy üzemet folytató haltenyésztők ma osztatlanul a természetes fölnevelést helyeslik és azt a gyakorlatot követik, hogy a kikelt ivadékot, a mint az a szíkhólyag tartalmát annyira feléli, hogy egyéb táplálék után is nyúl, azonnal tavakba helyezik ki. Hangsúlyoznunk kell azonban, hogy ezt gyakorlattá tenni csakis a mélyebb fekvésű tógazdaságokban lehet, mert a magasabban fekvőknél, főleg ha melegebb forrásvízzel költetnek, elkerülhetetlen, hogy a kikelt ivadékot visszatartsák és mindaddig a költőedényekben etessék, a míg a szabadban valamelyes természetes táplálék kínálkozik számukra. Sok helyütt csak májusban lehet ilyenre számítani.

Ivadéknevelő tavak.

A hol a terep- és a vízviszonyok engedik, rendszeren 60–150 m² nagyságúra készítik 6 m. vagy ennél valamivel nagyobb szélességben és a táplálózsiliptól a lecsapolóig számítva 0.4 m.-től egész 1.0 m.-ig emelkedő mélységgel. Lehetőleg minden tó a többiektől függetlenül legyen kezelhető s tapasztalás szerint az jó, ha nem tavakból, hanem folyók, vagy patak vize által táplálható, mert a tavakból való víz nagyon kedvez az algaképződésnek. Kisebb tavaknak határozott előnye az, hogy áttekinthetőbbek, könnyebben tisztíthatók és gyorsan kiüríthetők. Ha a helyzeti viszonyok miatt kénytelenek lennénk 2–3 tavat egysorba állítva közös hozzáfolyással táplálni, akkor is súlyt vessünk minden egyes tónak a többiektől függetlenül való kezelés lehetőségére, mert azzal lényegesen megkönnyítjük a nem egyformán fejlődő anyag osztályozását, illetve azoknak a termelőt

terhelő, egy-egy nyáron többször is megismétlődő, elkülönítését.

Mivel az ivadék a tavak 15° C. átlagos nyári hőmérséklete mellett (a szivárványos 18° C. mellett) tapasztalás szerint sokkal jobban fejlődik, mint az ennél hidegebb vízben, nemkülönben, mert az átlagosan magasabb hőfokú víz a tavaknak természetes haltáplálék termőképességét is nagyban előmozdítja, tiszta, vagyis nem iszapos tavaknál és hideg táplálóvíz mellett nem tanácsos az ivadéktavakat sok vízzel táplálni. E tekintetben egyedül a galóczaivadéknál kívánatos kivételt tenni.

Népesítés és azok eredménye.

Az ivadéknevelő tavak népesítésének aránya a halfaj és természetesen a tó minőségéhez igazodik. Jó minőségű tavat feltételezve, a tófelület egy-egy négyzetméterjére 15–18 darab pérhal, vagy galócza, 20–25 darab sebes pisztráng, 25–30 darab szivárványos pisztráng, illetve pataki saibling zsengét adhatunk. Ilyen népesítés mellett ugyanazon év őszén, a pisztrángból átlag 35–40%, szivárványos pisztrángból és saiblingokból 50–60% és 20–25%, avagy igen kedvező viszonyok között 35–40% galócza egynyaras ivadékra számíthatunk. Helyzeti viszonyokban rejlő okok nem ritkán arra kényszeríthetik a gazdát, hogy az említettek jóval nagyobb, esetleg 500–1000 m² kiterjedésű növendéktavakat létesítsen, a melyek valamivel csekélyebb népesítési arány mellett (így pisztrángnál 15–20 darab zsengét számítva 1 m²) szintén igen kedvező lehalászási eredményhez juttathatják őt. Megállapítjuk azonban azt is, hogy az ivadéknevelés eredményeire vonatkozó imént említett adatok csakis belterjes üzemre állanak. A hol mellékes üzemként folyik a haltenyésztés, avagy pedig a hol a gondozást és etetést nem a megkivánató mértékben végzik, ott csakis kisebb arányú halasítás (négyzetméterenként 8–15 darab pisztrángzsenge) mellett számíthatunk jó minőségű éves ivadékra. Sőt a lehalászási eredmény is csekélyebb lesz ilyen esetekben, lehet azért, hogy az eféle mellékes üzemnél a halak osztályozását sem igen lehet úgy végezni, mint kívánatos.

az kiegyenesedett és a hal elment, nagy bosszúságára a „horgásznak”.

A vizimolnárral pedig csendes megállapodás volt. Jól tudták a halászok, hogy minden vizimalom hátuljára oda vannak kötve a fenékszínór, halhoroggal tele; azt is tudták, hogy ha a molnár a garatot megtölti gabonával, akkor beszáll a ladikba és dobóhálózik (pendelháló), de nem zavarták. Sőt ha kért volna halat a halászoktól, adtak volna neki annyit egyszerre, amennyit nem fogott soha egy nap alatt.

A vizimolnárok és a halászok mindig a legjobb egyetértésben éltek. A halász, ha rossz idő érte utól, rendszeren a vizimalomban talált menedékhelyet; de éjszakára is ott szállott meg. A vizimolnár igen szívesen fogadta a halászokat; ilyenkor összefogtak, hogy jó vacsora legyen. A halászok tisztították a halat és főzték, a molnár meg gyúrta a levéhez szükséges csuszát. Az a csusza pedig olyan volt a hallében, hogy valósággal magától csúszott le az ember gyomrába, nyelni se kellett. Talán innét is nevezték el csuszának! Bor is volt mindig a malomban, hiszen minden ember, a ki örölni valót hozott, bort is hozott a molnárnak; hamarabb őrlődött a gabonája. Jó szűz dohány is akadt még elég. Így aztán együtt jól éltek. Ha pedig távoztak

a halászok, a molnár még útravalóval is ellátta őket, kaptak lisztet, bort és dohányt. Természetes tehát, hogy a molnár is gond nélkül halászhatott, ha kedve tartotta.

Egy-egy pesti halászmesternek akkoriban 4–5 legénye és 1–2 inasa volt; késő ősztől kezdve egész húsvétig a halpiaczon dolgoztak; de a húsvéti ünnepek után, a mikor a halárúsítás meggyengült, egyrészüket mindig halászni küldötte a mester, hogy ne lopják a napot. Az öreg legény vezette őket; az lett a hálómester, a parancsoló. A legények igen szívesen mentek halászni, de az inasok is örültek a szabad életnek. A ladik és háló felszerelését csodás gyorsasággal végezték; ha kész volt minden, ladikba szálltak és indultak evezve lefelé, hogy minél előbb leérjenek a „Háros-tanyára”. Ez a tanya ott volt a pesti oldalon, a Csepelszigeten, a hol ma a tölténygyár van. A sietségnek oka volt; a vizet, a „Háros“-t, az halászhatta meg először, ki legelőbb ott volt a tanyán; utána jött a másik csapat és így tovább abban a sorrendben, a hogy érkeztek. A rendet közösen tartották fenn maguk között. A „Háros“-t pedig azért halászták igen szívesen, mert ez a tanya nem csapta be soha a halászokat. Mindig fogtak 20–50 font halat és igen szép halakat. De nem mindig az elsőké volt a legjobb szerencse, volt rá eset

A lehalászott éves ivadék fejlettségét illetőleg kiemelendő, hogy kora tavasszal, áprilisban kiengedett szivárványos zsengekénél azon év őszéig három fejlettségi piaczképes osztályt nyerhetünk. Az elsőbe a 15 cm. és azon felüli, a másodikba a 8—10 cm., a harmadikba pedig a 7—8 cm. fejlettségűek sorolhatók. Későbbben szabadjára eresztett ivadéknál az I. osztályúak 9—11 cm., a II. osztályúak 7—9 és a III. osztályúak 5—7 cm.-esek. Az előző csoport legfejlettebbjeihez tartozó példányok a gyors fejlődésre való hajlandóságukat igazolják, a termelő tehát helyesen jár el, ha azokat saját üzemében igyekszik értékesíteni.

A növendéktavakban való etetés.

Alsóbb fekvésű tógazdaságokban legtöbbször már márcziusban, vagy április elején, a nevelő tavakba helyezett zsengeket, rendszerint sűrű szitán áttört *marhaléppel* vagy *tüdővel* etetik. Eme kiváló haltáplálék hiányában *májat* és *velőt* is adagolnak. Am ha ez nincs elegendő mennyiségben, akkor *marhavérrel* kevert *friss túróval* etetik az ivadékokat; azokat jól összekeverik és aztán szitán átnyomva a táplálózsilipnél, avagy pedig a partokról hullatják a vízbe. Ha azonban az ivadék megüti a 3 cm. hosszúságot, ezen keveréken annyiban változtatnak, hogy ahhoz húsvágó gépen finomra őrölt *húst*, avagy *halhúst*, eselleg *hallisztet* kevernek, az utóbbit akként, hogy előzőleg leforrázzák és így egy éjjelen állani engedik. Ezen keverék, vagyis a túró, a víz és a hús, illetve lisztaránya 1:1:1 legyen.

Nagyobb tógazdaságokban 8—10 hét multán a táplálékon újból változtatnak olyan módon, hogy a beszerzés lehetőségéhez mérten, vagy forrázott *garneláshal*-vagy *húslisztet*, főzött és fölprózott *tengeri halat*, ugyan-csak főzött és péppé őrölt *borjúbelet* is kevernek hozzá, még pedig folyton nagyobbodó mennyiségben addig, hogy július első felétől fogva, élelmük főleg a legkönnyebben hozzáférhető anyagból álljon. Köztük a tüdő, továbbá az alaposan megtisztított marha-, még inkább borjúbél, úgy mint a tengerihalhússal vagy húsliszttel vegyítve ($\frac{3}{4}$ rész bél, $\frac{1}{4}$ rész húsliszt) igen kedvelt és jól értékesülő tápszert adnak a növendékhalaknak. —

Előzőleg a nyersanyagot leforrázzák, a vízben ázni engedik, majd egymással kellően összekeverik, azután amerikai húsvágógépen átsajtoltva, mint apró kolbászkákat vetik a halak elé. Vannak telepek, a hol évről-évre 100,000 darab pisztrángivadékokat nevelnek fel ezen a kosztón. De viszont akadt olyan telep is, a hol a tápláló víz hideg volta miatt (10° C-on alól) a halivadék nem nyúlt ehhez a táplálékhoz, mert a zsír benne megfagyott, hanem szívesebben fogadták a hallisztet.

Némely helyütt a friss halaknak kellőképpen fölprózott beleit etelik, teljesen kielégítő eredménnyel. A hol pedig sem tengeri hal, sem belek, túró avagy halzsigerek sem kaphatók elégséges mennyiségben, ott olyan tápszerrel dolgoznak, a melyet hal- és húslisztnak rozslittel és vízzel való keverésével szívós gyurma alakjában készítenek, majd pedig a gépen való átsajtolásával felapróznak.

Csekély rozslisztet különben mindig czélszerű az egyéb tápszerekhez is adni, mert mint kötőanyag, jobban összetartja a különböző alkotórészeket. Ha pedig a tápszereknek megszerzése elháríthatatlan akadályokkal jár, akkor nincs más mód, mint a növendéktavak gyengébb halasítása által a siker útját egyengetni.

Teljesség okáért említsük még meg azt is, hogy ha szálkátlanított halhúst etetünk, ne mulasztjuk el a tápszerhez 2% csontlisztet is keverni, hogy azzal a csontképződéshez kívántató anyag hiányát ellensúlyozzuk.

A tápszerek adagolását sokféleképpen végzik. Így szokás a lépét, tüdőt és ezek keverékét érdes virágcserepekre kenni s ezeket aztán a tápláló zsilip közelében a vízbe függeszteni. *Linke*, a kitől ez az eszme származik, egy 1000 m² kiterjedésű tóba 4 ily cserepet alkalmaz, a melyeket kezdetben naponta 3—4-szer változtat, illetve azokat újból bekeni. A tápszernek ekként való adagolása július végéig tart.

Más telepek, kivált a hol apróbb nevelőtavakkal rendelkeznek, az úgynevezett folyékony adagolást alkalmazzák. Nevezetesen a lépből, túróból, tengerihalakból stb. kevert élelmet azután, hogy a gépet is már megjárta, még sűrű szitán nyomják át, azután pedig egy e czélra

akár hányszor, hogy az első háló fogott 20 fontot. a másik többet és a harmadik már ötször annyit, mint az első.

A „Háros“ csak kis hálónak való tanya volt. Meglehető nehéz volt azt halászni, mert a Duna sodra oda esett, vitte a hálót befelé a közepe tájára, hogy markos legénynek kellett lenni, a ki megtartotta. Ha a laptározólegény csak egy lépést is hibázott, örülhetett, ha a kötélből, mely a hálót tartotta, kiszabadíthatta magát; ha ez nem sikerült, akkor a hálóval együtt biztosan a Duna közepére került. Épp ezért laptárosnak mindig a legerősebb legényt választotta ki a hálómester.

A halászok a halászatra rendszeren pénteken délután indultak. A következő hét csütörtökre már otthon kellett lenniök, mert a pénteki vásárra kellett a hal; no meg a munkaerő is. Aztán fel is váltották az embekeket; a kik itthon voltak, azok mentek ki a másik héten. Boldog volt az, a kire a sor került, mert egyrészt a mestere szigorúsága alól egy hétre menekült, másrészt nagyon jól is élt odakint. Húst kaptak minden faluban, fontját 20 krajczárért; sokszor halért is adtak húst. De a legnagyobb vonzóerők mégis a falusi leányok voltak, a kik lejártak a Dunára vízért, meg mosni is. A leányok is kedvelték a pesti halászegé-

nyeket; a legények hozták a városi meglepetéseket, ajándékokat: fejkendőt, kalárist, apró kis tükröcskéket stb. A leányok aztán viszonozták magukdagasztotta cipóval, lángossal, zöld paprikával. A zöld paprikának igen nagy becse volt a halászok közt, mert anélkül nem igen ízlett a szalonna; meg a halászléhez, a paprikás húshoz is kellett. Akkor még nem voltak bolgár keretesek; a dunamenti lakosság a paprikát cserepekben nevelte, alig volt ház a faluban, a hol ne lett volna már kora tavaszkor zöld paprika; a lakosság is azt használta egész éven át a főzéshez; a törött vörös paprika már a télen és a tavasz első napjaiban elfogyott. Hát ezzel is kedveskedtek a leányok a halászegényeknek. Így aztán nagy volt a barátság közöttük.

Az idő gyorsan telt. Jött a szerdai nap és lassan el kellett indulni hazafelé, hogy csütörtökig délután otthon legyenek. A ladikot kötélre kötötték és vontatják haza, Pest felé, a budai oldalon. Az első pihenőhelyük rendszeren Budafoknál, az úgynevezett „határcsárda“ volt; itt komp is járt a Dunán, Csepelre vitte át a kocsikat. A csárdában abban az időben Bunda János volt a vendéglős, mindenki csak „Bunda Hansel“ néven ismerte; elsvábosodott magyar volt az istenadta. Nála álltak meg a halászok és átvizsgálták a bárkában lévő halaikat; az

szolgáló bádognakban annyi vízzel keverik, hogy az egész leveles tömeget alkosson. Az etetésnél aztán ezt egy-egy félliteres ürtartalmú pohárral vetik a tóba, ügyelve arra, hogy lehetőleg egyenletesen oszszák azt szét. A finoman felaprózott táplálék a vízben lassan alámerül, miközben a halacskaik ugyancsak élénken falják. Nagy előnye az, hogy a tápszert jól el lehet osztani s bárhol tartózkodjon is a hal, mindegyik megkaphatja az őtet illető részt.

Általánosnak követett gyakorlat szerint a növényhalakat június közepéig háromszor, augusztus végéig kétszer, aztán pedig csak egyszer etetik naponta. Périhalaknál és galóczáknál célszerű mindvégig naponta háromszor adagolni. Az adagok mennyiségére nézve bajos szabványt állítani, hanem azon kell lennünk, hogy közvetlen megfigyelések alapján állapítsuk meg a helyes mértéket, azaz azt, a mi mellett a halak jól laknak, felesleget pedig nem hagynak. Egyszeri etetésre 2000 drb zsegrére egy marék, 1000 drb 5 cm. ivadékra pedig két jó marék tápszert számíthatunk.

A mi végül a halak természetes táplálékát illeti, ezt nagyobb tógazdaságok szükségleteinek ellátásánál, csak ott és annyiban vehetjük figyelembe, a hol bőven kínálóznak holt vizek, pocsolyák, mocsarak, mint az aprófauna termőhelyei s a honnan megfelelő hálók segítségével tömegesen lehet őket fogni. Ám, a hol erre mód és alkalom kínálkozik, ne mulasztjuk el ezt is igénybe venni.

A daphniáknak mesterséges úton való tenyésztésével azért nem igen boldogulunk, mert rendszerint későn indulhat meg és nem elég kiadós, kivált nagyobb gazdaságokban, nem is szólva arról, hogy a crustaceáknak ilyen úton való termelését bizonyos ellenségek nagyban gátolják és teszik bizonytalaná.

A pondrókultúrát lakott vidéken közegészségügyi szempontból nem lehet alkalmazni, amellet az üzemre nézve is kockázatos.

A bolharáknak mesterséges szaporításáról is azt emelhetjük ki, hogy csak kisebb haltenyésztőtelepek szükségleteinek fődözésére alkalmas. Ámde némely vizekben ezt az állatkát a természet nyújtja olyan mennyiségben,

hogy a növényhalak táplálására lényeges jelentőséggel bírhat.

Májustól fogva, a mesterségesen készült, egyszer havonként alaposan takarított és friss trágyával megtöltött tenyészpocsolyák szolgáltathatnak légypondrót elég bőven arra, hogy ezt a táplálékot, kivált a természetes koszon élő galócza és pírivadék felnevelésénél számításba vehessük. A nyári nagy meleg idején, ezek számára még hangyatojást is adhatunk, sőt a pírivadék még a hallisztet sem veti meg. Lehet, hogy a háborús viszonyok még más tapasztalatokat is vetnek felszínre, olyanokat, a melyek által a természetes haltáplálék-számba menő anyagoknak az eddigiről kedvezőbb gyűjtését és megszerzését érhetjük el.

II. A hízalás.

Közélelmezési szempontból régen ismeretes, hogy a pisztrángos vizeknek aránylag csekélyebb haltermőképessége, eme halak iránt jelentkező és egyre élénkülő keresletet, a természetes vizek már régen nem bírják kielégíteni. Ezek mellett tehát nem lehet kétséges, hogy a pisztrángfélék nagy ára, a folyton emelkedő szükséglet, továbbá a pisztrángnak, még inkább pedig a szivárványos pisztrángnak ama tulajdonsága, hogy kis tavakban hízalhatók, az asztalárúnak tömeges termelését nyereséges üzemmé avatják.

Ugyan az első kísérletek kedvezőlen eredményei itt is alapos visszahatással jártak, de végre is kitűnt, hogy okaik a tömeges hízalás nehézsége, akkor még teljesen felderítetlen alaptételeinek mellőzésében gyökerezett. Hiszen csak jóval később tudtuk meg azt is, mennyire más és elűtő kezelést igényel a tömeges hízalás, mint a maghalak eltartása, ha elejét akarjuk venni olyan károk megismétlődésének, a minőt az amerikai szivárványos pisztráng degenerálódása által, a közelmúltban nyugati szomszédainknál a köztenyésztést érte.

Meg kell állapítani, hogy *okszerű tömeges hízalást csak erre a célra készített tavakban és megfelelő tápanyagok alkalmazásával lehet folytatni.*

Elsősorban a hízaló tó vizének naponként többször való felújítása elengedhetetlen kelléke az intenzív etetés-

elpusztultakat vagy bágyadtakat, a melyek Pestig ki nem bírták volna az utat, kivették és becsérték: szafaládéért, virstliért. A kocsmáros aztán halászlével, sült hallal tartotta vendégeit; a forgalma nagy volt a kompjárás miatt; nem jött kocsi Csepelről át, a melyeknek a gazdája, kocsisa meg ne állt volna ott, hogy hallal jólakják; de a budafoki útról is sokan tértek be. Ez a kocsmá még mai napig is áll, neve „kutyavilla“; egy szolgabíró adta neki, a mikor egyszer átiparkodott kocsin Csepelre, de oly nagy szél fújt a Dunán, hogy a komp nem járhatott; a vendéglős belessékelt a szolgabírót, hogy várja meg a „villában“, míg naplementre a szél megcsöndesedik. A szolgabíró elfogadta a szíves meghívást, legfőképpen, hogy a kellemetlen szél clől menedéket találjon, de a szél az állítólagos villában is csakúgy dudált, mint a szabadban, elkeseredésében ki is jelentette, hogy hát ez „egy kutya villa“. Rajta veszett, mai napig is így ismerik. De a „Hansl“ vendéglős meggazdagodott benne az olcsón kapott halakból. Nagy híre volt, Pestről és Budáról is kijárt hozzá a nép, leginkább vasárnapi napon, halat enni. Csakhogy „Bunda Hans“ minél jobbmódú lett, annál gorombább is leve; így aztán a halászok lassan elmaradtak tőle és halakat sem adtak neki. Pihenő helyüket Budához

közelebb tették át, ugyancsak egy dunaparti kis kocsmába, a melyet különben „Szemétdomb kocsmának“ neveztek el; most már ez a kocsmáros kapta a halakat és az adott halászlét és sült halat, a „Kutyavilla“ vendégei lassan kezdtek is átpártolni hozzá. Észrevette ezt a „Bunda Hans“ is és észgette vissza magához a halászegényeket, de bíz ez csak részben sikerült; nagyobb részük csak a második pihenőn állapodott meg; a budai spiszbürgerek is ottragadtak a „Szemétdomb kocsmá“ ban, mert közelebb esett Budához. Az erős konkurrenzia bizony sokat ártott a „Kutyavillá“-nak. A „Szemétdomb“ még évekig volt a kedveltebb hely.

Csütörtök délután hazaértek a halászok Pestre. Azokat, a kik teli bárkával jöttek meg, a mester megjutalmazta: egy forintot adott nekik borralónak. Egy forint akkor sok pénz volt. Kaptak érte három itcze bort — 20 krajczár volt itczéje — és maradt még pénz dohányra és szivarra is.

A hazaérkező halászoknak már az arcukról le lehetett olvasni, hogy fogtak-e bőven halat; vidámak voltak és alig várták a mestert, hogy a halakat átvegye. Ellenben azok, kik csak kevés hallal jöttek haza, bizony el voltak szontyolodva; okot persze tudtak bőven felhozni, hogy miért nem fogtak.

nek és a sűrűbb népesítésnek. Ezt a feltételt pedig csak úgy teljesíthetjük, ha állandóan nagy tömegű, hideg táplálóvíz áll rendelkezésünkre és az egyes tavak kiterjedése nem lépi túl egy bizonyos határt.

A további feltételeket a következő fejezetben fogjuk ismertetni.

Helyes kezelés mellett teljesen megbízható pisztráng-hízaló tápszernak ama friss tengeri halakat tekinthetjük, a minőket ezelőtt az északnémetországi kikötővárosokban, mint Hamburgból, Altonából, Cuxhavenből, Geestemündéből stb. hoztak forgalomba. A nagyvárosok vágóhídjain kínálkozó hulladékanyagok már kevésbé megbízhatók s kivált annakelőtte nem egyszer voltak jelentékeny halpusztulások okozói. És bizony ma sem tekinthetők kockázattól teljesen mentesnek, részben mert általában áll az, hogy az emlősök húsát a halak nehezebben emésztik, részben pedig az ilyen, de nem egészen friss hús a halaknál könnyen bélgyulladást okoz, ha pedig valamelyes rész visszamarad a fenéken, vagy a partokon, rothadásuk révén, még mint élelyfogyasztók is veszélyeztetik a halak életét. De másrészt az is áll, hogy a tömeges hízalás fejlődő technikája, ebbeli ártalmasságukat jelentékenyen csökkentette, minél igen nagy szerep jutott amaz intézkedéseknek, a melyek által a tápszerek frissen eltarthatók és akként adagolhatók, hogy minél kevesebb felesleg maradjon.

Az általános jellegű részletek megbeszélésénél említést érdemel még az a verseny is, melyet az északnémetországi pisztrángos tógazdaságoknak a dán tógazdaságok okoztak s a melyek azelőtt, majdnem kizárólag, a tengeri lazacok nagybani termelését üzték. Eme telepek a képzelhető legkedvezőbb viszonyok között dolgoznak, mert állandóan teljesen friss, a közfogyasztásra csekély értékű, tehát olcsón vásárolható és szállítható tápszert bírnak bizonyos tengerihalfajtákban. Ezek felhasználásával összehasonlíthatatlanul olcsóbban dolgoznak tehát, mint a német hasonló vállalatok, minélfogva speciális vagonokban árujokkal Hamburg, Berlin, Drezda, Bécs, sőt Budapest piacára is eljutnak. Ugyan Dánia sem kerülte el azonban egészen a pénzügyi veszteségeket, a mennyiben felette sűrűen

De ki is látott olyan halászt vagy vadászt, a ki ne tudná okát adni, miért tért haza zsákmány nélkül! A halászok a legtöbbször a víz apadását hozták fel okul és igaz is, hogy apadáskor a folyóvizekben a halászat rosszabb eredményeyel jár.

A hetvenes években, a vízszabályozás következményeképp, a halak nagyon megfogytak. A halászás jövedelme egyre csökkent. A halászmesterek lassanként felhagytak a vízbérletekkel. A halászati vizek bérletei a folyók mentén a falusi gazdák kezébe kerültek; azokat pedig a régi, igazi halász épp oly szemmel nézte, mint az úri vadász a pecsenyevadászt, ki mindent kihasznál és felhasznál, hogy mentől nagyobb anyagi haszna legyen. A mesterség szeretete ezeknél már megszűnt. A sok legény- és inastartás is megszűnt a pesti halászmestereknél; hiszen nem volt rájuk szükség. A régi legények lassan-lassan elhaltak, egyrésztük a gőzhajtársulathoz szegődött be. Elfogytak.

Új idők következtek. A malombeli vacsorák után a halász a vízszabályozást kárhóztatta, a molnár meg odamutatott a főváros felett elhúzódó hosszú füstvonalakra a Duna mentén és szidta a füstökádó gőzmalomokat. A mindinkább előretörő kultura megsemmisítő súlyát érezte mind a két jó barát. (Folyt. köv.)

halasítottak és nem ritkán zsírosabb fajta halakkal etettek, olyanokkal, a melyeket a gyakorlat később egészen mellőzött, mint alkalmatlant.

Azóta a népesítési arányszámot ott is jelentékenyen csökkentették. Újabban ők is főleg a szívárványos- és a sebespiztrángot tenyészlik, többnyire a Schellfisch (gadócza) fajtákból álló halféleségekkel etetve őket.

Ám a mai magas telekárak, a jelentékeny munkabérek, úgymint a termelési költségeknek egyre emelkedő irányzata mellett, minden halasgazda nagy súlyt kénytelen arra vetni, hogy tavát oly mértékben hasznosítsa, a mint azt a pisztrángos gazdaság mai technikája megengedi. (Folyt. köv.)

Legyes horgászat pisztrángra.

A legyes horgászat nemcsak a legérdekesebb, hanem a legembéresebb horgászati mód is; a kis múltégy alig sebzí meg a pisztrángot és lehetővé teszi, hogy a véletlenül kifogott fejletlen kis halat szinte sértetlenül dobhassuk vissza a vízbe.

Szembeállítva a legyes horgászatot a fenékhorgászattal, ez utóbbi kezdetlegesnek mutatkozik; inkább türelem és szerencse kell hozzá, míg a legyes horgászat éles szemet, ügyességet és gyors elhatározást igényel.

A legyes horgászat valósággal a művészet diadala a nyers erő felett, hiszen a használt eszközök oly finomak, hogy ha csak erőről volna szó, azokat a kisebb pisztráng is összetörhetné.

Elsősorban könnyű, arányos és ruganyos horognyél kell hozzá, aztán a zsinór felgombolyítására szolgáló orsó és a patony (Vorfach). Könnyű horognyéllal lágyabban dobunk, merevebbel pedig biztosabb a bevágás.

A zsinórnak kellő arányban kell lenni a nyéllel, mert vastag zsinórral vékony nyélen épp oly kevésbé lehet jól dobni, mint vékony zsinórral vastag horognyélen.

A fonott zsinórból az 1. számú megfelel, de a legtartósabb az amerikai „patent waterproof braided silk line”, a melyből a „G” jelzésű alkalmas a legyes horgászathoz.

A patony körülbelül 180 cm. hosszú legyen, erőssége a zsinór vastagsága szerint igazodik; az a fontos, hogy vékonyabb legyen a zsinórnál.

A patony két végén rendszerint hurok van, az egyikhez hozzákötjük a zsinórt, a másikra pedig ráakasztjuk a múltégyhez erősített előkét (Poil).

Újabban elterjedt az előke nélküli, füllel ellátott múltégyek használata, ez esetben felesleges a patony egyik végén a hurok, mert a füllel bíró múltégy közvetlenül a patonyra köthető.

Mihelyest a patony hosszabb 2 méternél, a dobás nehezebb és bizonytalanabb.

A legtöbb horgász két múltégygyel szokott horgászni; még pedig a patony végére köti a vezetőlegyet és körülbelül 40—50 cm.-rel feljebb, egy 7—12 cm. hosszú előkére az ugrólegyet. A vezetőlégy a víz felszínén vagy alatta úszik és alámerülő vízirovar jelképez, az ugrólegyet pedig rezgő mozgásával az élőlégy látszatát kelti. Harmadik legyet is szoktak alkalmazni, de ez csak nagyon gyakorlott horgásznak ajánlható. A legelő, a mit a legyes horgászatnál meg kell tanulni: a légy dobása. De ezt éppoly kevésbé lehet könnyből megtanulni, akár a tenniszt vagy vívást. A gyakorlat teszi itt is a mestert.

A dobást főképpen az alkarral, könyökkel és csuklóval végezzük; a felsőkar lehetőleg mozdulatlan maradjon.

A horognyelet az orsó felett, a markolatnál fogjuk meg, a mire a hüvelyk- vagy mutatóujjat helyezük, hogy jó lendületet adhassunk, ezután gyors mozgást teszünk a légybottal hátrafelé és mihelyest a zsinór hátul kiegyenesedett, előredobjuk. Mielőtt a légy a vízre ér, a csuklót visszahajlítjuk, hogy a mülégy könnyedén, mint az igazi élő légy essék le a vízre.

Hosszú dobásnál persze a jobb kéz mozgása már nem szorítkozik csupán az alsókarra, hanem segít a felsőkar és főképpen a vállizület is.

Mielőtt a zsinórt előredobnók, időt kell engedni, hogy az a hátunk mögött kiegyenesedjék. Ha ezt szem elől tévesztjük s a zsinórt hamarabb dobjuk előre, akkor az rendszerint úgy esik a vízre, mint egy gombolyag, vagy pedig pattog, mint az ostor és a légy veszendőbe megy.

Kezdők rendszerint azt a hibát követik el, hogy túlságosan mélyre süllyesztik a horognyelet.

A jó dobás feltétele: a zsinórnak hátrafelé való kiegyenesedése és azonfelül nem szabad arra a helyre célozni, a hová a mülégyet dobni akarjuk, hanem $1\frac{1}{2}$ —1 méterrel merőlegesen föléje.

Mihelyest a kezdő a dobásban gyakorlatra szert tett, óvatosan közeledjék a parthoz és maradjon lehetőleg nyélhosszúságnyi távolra a víztől. Először a part mellett dobja a legyet, azután távolabbra, végül halászsza meg a túlsó partot. Kerülje, hogy akár az alakjának, akár a horog nyelének az árnyéka a vízre essék, mert ezzel könnyen elriasztja a pisztrángot.

A meghalászándó helyeket legkönnyebben közelíti meg a horgász, ha a vízben jár; úgy nem tűnik fel a pisztrángnak, mert mennél kevésbé emelkedik ki a horgász alakja a vízből, annál kevésbé látja őt a pisztráng. Magas partról mindig nehezebb horgászni, mert a pisztráng könnyebben pillantja meg az embert.

A dobás után a zsinór kifeszítve tartandó olyképpen, hogy a légy a vizen úszszék; nem kell azt ránczizálni, hanem a víz folyása által hajtva vezessük azt az innenső part felé, miközben vagy zsinórt eresztünk, vagy utána megyünk.

Fontos még a dobásnál, hogy a vezetőlégy könnyedén, pehelyszerűen essék a vízre s a zsinór ne érje a vizet.

Ha a víznek nincs sodra, vagy oly gyenge a sodra, hogy a légy nem úszik, hanem alámerül, akkor lökés-szerű mozdulatot teszünk a csuklóval, miáltal a légy a víz felszínén tánczol s a pisztrángot ugrásra készíti.

Rézszűtos dobás a víz irányában lefelé a legajánlatosabb.

Ha a víz mozgásából, vagy a pisztráng megcsillanásából azt látjuk, hogy a légy után ugrik, azonnal be kell vágni; a bevágás megtörténik, ha csuklónkat balra fordítjuk.

Ha észreveszszük a pisztrángot a vízben, vagy elárulta jelenlétét avval, hogy a vízirovarok után ugrott, akkor körülbelül $1\frac{1}{2}$ méterrel feljebb dobjuk be a mülégyet. Minél átlátszóbb a víz, annál közelebb kell a pisztráng elé dobni a legyet.

Sokan azt állítják, hogy a legjobb, ha a nap szemben van a horgászszal; ez azonban nem kedvező, mert ha a nappal szemben állunk és alacsony az állása, akkor a napsugarak visszaverődése oly erős a vizen, hogy semmit sem látunk; a legelőnyösebb, ha a napsugarakat oldalról kapjuk.

A legyes horgászathoz tiszta víz szükséges. Borús ég és meleg légáramlat a legkedvezőbb időjárás

Felhőtlen ég és tiszta víz mellett a pisztráng oly élesen lát, hogy rendszerint csak a kisebb példányokat sikerül mülégygyel elámítani.

Hogy a horgász az alkalmas mülégyet eltalálhassa, legczélszerűbb meggyőződnie arról, hogy minő legyek repdesnek a víz felett vagy a víz körül; esetleg a víz közelében levő fűvön, bokrokon levő legyek után igazodik és ezek szerint állapítja meg a használható utánzatot.

A mülégy nagysága és színe az időjárás és időszakok szerint változó. Általánosságban nyáron vagy szeles időben, továbbá egészen tiszta vízben nagyobb, — ősszel, továbbá alacsony vízállásnál, vagy derült időben kisebb mülégyek eredményesebbek.

Tavaszzsal barna színű, nyáron világos és fényes, ősszel szürke színűek használandók.

Sokan súlyt helyeznek arra, hogy a vizen felfelé horgászszanak; ennek azonban az a hátránya, hogy a mülégyet a víz sodra azonnal lefelé vezeti s a gyorsfolyású vízben képtelen a horgász kellően kifeszítve tartani a zsinórt.

Vitás kérdés az, hogy a horgász hányféle mülégygyel lássa el magát?

Itt két rendszer áll egymással szemben: az angol, vagy entomológiai és a skót gyakorlati rendszer.

Az entomológiai rendszer szerint ismerni kell a vizen előforduló vízirovarok, legyek életét, rajzási idejét, csak ezeknek hű utánzatai használhatók az idő és napszakoknak, az időjárásnak és a helyi körülményeknek megfelelően.

Ez a rendszer sok mülégy használatát teszi szükségessé.

A skót rendszer ellenben csak néhány légy használható, latára szorítkozik, a melyek nagyság és szín szerint a fennforgó viszonyoknak megfelelnek.

Elméletben az entomológiai rendszer lehet a helyes, de a gyakorlat mutatja, hogy felesleges követni, hiszen a legkevesebb mülégy hű utánzata az élő vízirovarnak vagy legyeknek s a legtöbb horgász néhány a helyi viszonyoknak megfelelő ismertebb vízirovar vagy légy utánzatával gyakorolja eredményesen a horgászást.

Vagyis a horgászathoz is „szürke minden elmélet!”

U.

A magyar halászat szakirodalma.

Összeállította: **Vutskits György dr.**

(Folytatás.)

2. Ichthyologia és hydrobiologia.

(Halak, rákok és más víziállatok; vizinövények.)

1, 4, 5, 6, 8, 27, 41—44, 46, 49, 50—52, 54, 56, 57, 61, 62, 64—67, 75, 87, 88, 90—92, 95—103, 105, 107—109, 112—117, 119—124, 128—130, 132, 137, 138, 141, 144—147, 150, 152, 153—155, 159—164, 172—182, 186, 189, 190—193, 195—198, 201—203, 206, 208, 209, 231—256, 263, 265, 279, 280, 282, 284, 289—293, 295—302, 304—324, 328—343, 346, 349—351, 356, 362, 371—376, 378, 380, 383, 384, 388—391, 399—405, 410, 411, 414, 419, 427, 429, 436, 438, 440, 442—446, 448, 453, 455—457, 461, 463, 469—472, 474, 476, 484, 486, 487, 500, 502, 518, 524, 533, 565, 567, 574, 575, 577, 578, 581, 583, 585, 590, 594, 596, 602, 610, 611, 615, 617, 629—631, 634, 637—643, 615, 646, 650, 652, 656, 658, 660—662, 664, 665, 668—677, 695, 702, 703, 706, 715, 717, 718, 721, 725, 730, 732, 734, 742, 744, 751, 754, 755, 761, 763, 773, 787, 790, 792, 802—804, 812, 814, 824, 825, 828—831, 836, 837, 839, 841, 842, 847, 854, 860, 862, 869, 889, 893, 904, 922, 933, 952, 978—980, 983, 986, 989, 992, 996, 998, 1000—1004, 1006, 1029, 1040, 1042—1052, 1058, 1059, 1062, 1063, 1065, 1067, 1068, 1070—1072, 1075, 1077, 1079, 1081—1083, 1085—1093, 1097—1099, 1101, 1102, 1104—1106, 1110, 1111, 1115—1117, 1134, 1136—1151, 1155—1162, 1164, 1169—1171, 1173—1176, 1179—1181, 1184, 1185, 1188, 1189, 1191, 1193, 1195, 1196, 1198,

- 1200, 1205, 1206, 1208—1212, 1214—1221, 1224—1230, 1242, 1244—1246, 1251—1254, 1256, 1263, 1267, 1274, 1275, 1283, 1285, 1291, 1297, 1299, 1302, 1304, 1307, 1308, 1311—1315, 1318, 1324, 1327, 1349, 1351, 1356, 1363, 1364, 1367, 1371, 1373, 1374, 1380, 1391, 1392, 1399, 1403, 1405, 1408, 1409, 1411—1413, 1418, 1419, 1421, 1423, 1425, 1428, 1432, 1438, 1440—1442, 1444, 1487, 1490, 1492, 1499, 1507, 1510, 1513—1515, 1521, 1523, 1530, 1532, 1535—1537, 1542, 1546, 1551, 1555, 1559—1562, 1566—1568, 1572, 1573, 1575, 1582, 1587, 1588, 1595, 1597, 1606, 1610, 1612, 1617, 1618, 1621, 1623, 1625, 1626, 1631, 1637.
594. — *Algák*, Aprók, mikroszkópikusak. H. I. évf. 1899/900. 19. sz. p. 82.
595. — *Angolna*, A Dunából. H. II. évf. 1900/901. 7. sz. p. 46.
596. — *Angolna*, A Rákospatakban. H. XIII. évf. 1911/12. 27. sz. p. 262.
597. — *Angolna*, A sötétséget kedvelő. H. VII. évf. 1905/906. 16. sz. p. 128.
598. — *Angolna*, Hol ívik? H. VI. évf. 1904/905. 24. sz. p. 194.
599. — *Angolna*, Ikrás. H. VII. évf. 8. sz. 1905/906. p. 64.
600. — *Angolna*, Szaporodása. T. II. évf. 9. sz. p. 11.
601. — *Angolna*, Vándorlása. H. XIII. évf. 1911/912. 27. sz. p. 258.
602. — *Angolna*, Vére mérges. H. II. évf. 3. sz. p. 18.
603. — *Angolnáról*. V. H. XIX. évf. 1909. 30. sz. p. 236.
604. — *Aquarium*, Egy érdekes hal. (*Toxotes jaculator*.) „Zoológiai Lapok.” II. évf. 1900. p. 10—11.
605. — *Aranyhalak*, Vén. H. V. évf. 1903/904. 24. sz. p. 202.
606. — *Aranyhalak*, Az aranyos színű jászkeszeg és aranyos czompó. H. II. évf. 1900/901. 5. sz. p. 31.
607. — *Balaton*, Adatgyűjtés a B. on. II. V. évf. 1903/904. 12. sz. p. 101.
608. — *Balaton*, B.-i halászat. (A „Budapesti Hírlap” egyik cikkének lenyomata) „Vízügyi és Hajózási Közlöny”. VII. évf. 1897. 35. sz. p. 288—289.
609. — *Balaton*, B.-i hering. H. II. évf. 1900/901. 7. sz. p. 48—49.
610. — *Csuka*, És béka harca. H. III. évf. 1901/912. 1. sz. p. 8.
611. — *Csukák*, Időszakos fogváltozásuk. H. II. évf. 1900/901. 12. sz. p. 78.
612. — *Crustaceák*, Éjjeli vándorlása. H. VI. évf. 1904/905. 4. sz. p. 32.
613. — *Fagy hatása*, A halakra. „Köztelek”. II. évf. 1892. I. ső félév p. 694.
614. — *Galócza*, V. IV. évf. 1893. p. 312—313.
615. — *Galócza*, Növekedése és vándorlása. H. XIV. évf. 1913. 6. sz. p. 71.
616. — *Galócza*, Oriási. H. VIII. évf. 1906/907. p. 88.
617. — *Galóczák*, Patakokban. H. III. évf. 1901/902. 10. sz. p. 76.
618. — *Gyaloghal*, Vadászlap. XV. évf. 1894. p. 255.
619. — *Hal*, A legkisebb. H. XVI. évf. 1915. 20. sz. p. 212.
620. — *Hal*, A legkisebb gerinczes. H. III. évf. 1901/902. 21. sz. p. 160.
621. — *Hal*, Ereje. H. IX. évf. 1907/908. 14. sz. p. 118.
622. — *Hal*, Értékes. H. VI. évf. 1904/905. 7. sz. p. 56.
623. — *Hal*, Gyomrában mi minden van. H. VI. évf. 1904/905. 9. sz. p. 72.
624. — *Hal*, Mint maláriapusztító. H. VIII. évf. 5. sz. p. 40.
625. — *Hal*, Testhőmérséklete és fejlődése. H. VIII. évf. 1906/907. 21. sz. p. 168.
626. — *Halak*, A csontos. H. II. 1900/901. 4. sz. p. 24.
627. — *Halak*, Alszanak-e? „Köztelek”. III. évf. 1893. I. félév. p. 119.
628. — *Halak*, Amerikaiak európai folyókban. H. II. évf. 1900/901. 13. sz. p. 86.
629. — *Halak*, A nem ragadozók. H. II. évf. 1900/901. 6. sz. p. 39.
630. — *Halak*, (A pisztrángféle) (különösen a galócza) jelzésére czélszerű készülék. H. XIV. évf. 1913. 24. sz. p. 267.
631. — *Halak*, A romániaiak fejlődése. H. II. évf. 1900/901. 12. sz. p. 78.
632. — *Halak*, Az áramló vízben hogyan tájékozódik? H. VI. évf. 1904/905. 24. sz. p. 194.
633. — *Halak*, Egy adat szívósságukhoz. H. VI. évf. 1904/905. 12. sz. p. 96.
634. — *Halak*, Életerejének tanulmányozása. H. VII. évf. 16. sz. p. 128.
635. — *Halak*, Étösködőek. H. I. évf. p. 4.
636. — *Halak*, Emlékezőtehetségéről. H. III. évf. 1901/902. 24. sz. p. 184.
637. — *Halak*, Étvágya nagyobbodik. H. I. évf. 1899/900. 4. sz. p. 16.
638. — *Halak*, Furfangosak. T. I. évf. 1897/898. 18. sz. p. 14.
639. — *Halak*, Geografiai elterjedése. V. H. 1892. II. évf. p. 888. (Allg. Fischerei Zeitung nyomán.)
640. — *Halak*, Gyorsaságáról, Édesvíziokról. H. VII. évf. 1905/906. 16. sz. p. 128.
641. — *Halak*, Hallanak-e? H. V. évf. 1903/904. 11. sz. p. 94.
642. — *Halak*, Hallására vonatkozó kísérletek. H. VIII. évf. 1906/907. 11. sz. p. 88.
643. — *Halak*, Idomítása. H. IX. évf. 1907/908. 10. sz. p. 86.
644. — *Halak*, Ikráinak száma. H. XV. évf. 1914. 14. sz. p. 163.
645. — *Halak*, Korának meghatározásáról. H. VII. évf. 1905/906. 9. sz. p. 72.
646. — *Halak*, Különös szeműek. H. II. évf. 1900/901. 10. sz. p. 66.
647. — *Halak*, Magassági elterjedéséről. H. XIII. évf. 1911/912. 32. sz. p. 311.
648. — *Halak*, Megszelidítéséről. H. VIII. évf.
649. — *Halak*, Milyen temperaurát bírnak ki. H. I. évf. 1899/900. 14. sz. p. 62.
650. — *Halak*, Mint vizinövények elterjesztői. H. I. évf. 1899/900. 20. sz. p. 86.
651. — *Halak*, Nemét jellemző különbségek. H. XI. évf. 5. sz. p. 40.
652. — *Halak*, Némák-e? H. IX. évf. 1907/908. 6. sz. p. 44.
653. — *Halak*, Nyelve. H. I. évf. 1899/900. 15. sz. p. 66.
654. — *Halak*, Ritkább magyarországiak. T. I. évf. 1897/898. 20. sz. p. 12.
655. — *Halak*, Szaglása. H. XVI. évf. 1915. 4. sz. p. 39.
656. — *Halak*, Szaporasága. T. I. évf. 1897/898. 5. sz. p. 13.
657. — *Halak*, Szaporodása. H. III. évf. 1901/902. 21. sz. p. 160.
658. — *Halak*, Színezete. „A természet”. IX. évf. 1906. 23. sz. p. 275.
659. — *Halak*, Színének változása alászkor. H. I. évf. 1899/900. 12. sz. p. 57.

660. — *Halak*, Színének alkalmazkodása. H. XI. évf. 1909/910. 12. sz. p. 96.
661. — *Halak*, Színlátása. H. XIII. évf. 1911/912. 12. sz. p. 107.
662. — *Halak*, Termékenysége. „Vadászlap”. IV. évf. 1893. p. 150.
663. — *Halak*, Termékenysége. H. XIII. évf. 1911/912. 22. sz. p. 211.
664. — *Halak*, Téli fogyása. H. XIV. évf. 1913. 11. sz. p. 126.
665. — *Halak*, Testi melege. „A természet” I. évf. 1897. 4. sz. p. 11.
666. — *Halak*, Úszási gyorsaságukról. H. II. évf. 1900/901. 10. sz. p. 66.
667. — *Halak*, Vének. H. XIII. évf. 1911/912. 17. sz. p. 163.
668. — *Halakat*, Hogy lehet szelidíteni. H. XIII. évf. 1911/912. 24. sz. p. 231.
669. — *Harcsa*, Oriási. H. XIV. évf. 1913. 16. sz. p. 182.
670. — *Halméreg*, H. II. évf. 1900/901. 4. sz. p. 24.
671. — *Halóriás*. H. II. évf. 1900/901. 24. sz. p. 170.
672. — *Halászat*, Hanyatlásának okairól folyókban és folyamokban. H. XIV. évf. 1913. 22. sz. p. 247.
673. — *Halikrák*, Vízbe fagyottak. H. XIV. évf. 1913. 22. sz. p. 246–247.
674. — *Halikrák*, Termékenyítés nélkül maradtak életképessége. H. II. évf. 1900/901. 19. sz. p. 128.
675. — *Harcák*, Nagy. H. XV. évf. 1914. 12. sz. p. 143.
676. — *Hőfok*, A vízé és a halak megélhetése. II. évf. 1900/901. 13. sz. p. 86.
677. — *Hőmérséklet*, A vízé és a benne élő halé. H. II. évf. 1900/901. 10. sz. p. 65.
678. — *Ikerhalak*. H. II. évf. 10. sz. p. 65.
679. — *Ingolahal*. H. XVI. évf. 1915. 5. sz. p. 51.
680. — *Káviár*. H. I. évf. 1899/900. 19. sz. p. 82.
681. — *Káviár*, Összetétele. H. XIII. évf. 1911/912. 22. sz. p. 211.
682. — *Kecsege*, Óriás. H. I. évf. 1899/900. 19. sz. p. 82.
683. — *Könyvismertetés*, Répássy Miklós. Édesvízi. Halászat és halgazdaság. H. XVI. évf. 1915. 1. sz. p. 8.
684. — *Küszóhal*, (Periophthalmus Kolrenteri.) Z. L. I. évf. 1899. p. 332.
685. — *Lazac*, (Salmo salar). Zoológiai Lapok. I. évf. 1899. p. 6.
686. — *Lazac*. V. H. XIX. évf. 47. sz. p. 373.
687. — *Lazac*, Ehenhalása. H. IX. évf. 1907/908. 11. sz. p. 94.
688. — *Lazac*, Fejkampója. H. II. évf. 13. sz. p. 86.
689. — *Lazacok*, Poprádiban. H. VI. évf. 1904/905. 5. sz. p. 40.
690. — *Lazac*, Vándorlása. H. XV. évf. 1914. 17. sz. p. 196. (Folyt. köv.)

KÉRDÉSEK ÉS FEJELETEK.

Kérdések.

2. A községtől egy nagyobb, körülbelül 100 kat. holdnyi székesvízű tavat vettem bérebe; ivadékhalt is vittem már bele. Most aztán kiderül, hogy néhány parti kisbirtokosnak is van része a vízben, bár alig néhány hold; azok azonban halásznak derűre-borúra, rámennek az én vizemre is, teljesen tehetetlen vagyok velük szemben. Miképp lehetne itt rendet teremteni? V. K.

Feleletek.

2. Az efféle tavaknak a halászati üzem szempontjából igen nagy hátránya, hogy nem egy a birtokosuk. De még nagyobb baj az, hogy ez csak akkor derül ki, mikor már valaki a halászat belterjesebb kezeléséhez fog hozzá, szóval, a mikor a kisebb birtokosok azt látják, hogy „van hal a vízben” — a mások munkája eredményeképp.

A halászásra a törvény természetesen jogot nyújt nekik, mert a partbirtokukhoz meder is tartozik, a halászat joga pedig annak a tartozéka.

Rendet teremteni ilyen vizen csakis *társulat* alakítása útján lehet. Ezt az adott viszonyok között a törvény *kötelezőleg* is rendeli, a mikor kimondja, hogy oly vízterületeken, a melyek nem oly fekvésűek és kiterjedésűek, hogy rajtuk a halászat a *szomszéd birtokosok sérelme* nélkül és okszerűen volna üzhető, az egyes jogosítottak a halászatot csak *társulattá alakulva* gyakorolhatják.

A társulatot az érdekeltek *vízterület szerinti többsége* alakítja meg. A jelen esetben tehát igen könnyű volna a dolog; ha a község a vízterületnek túlnyomó részben a birtokosa, az ő szavazata dönti el a társulattá alakulás dolgát. Az eljárás pedig az, hogy a község kimutatásba foglalja, a földkönyv alapján, a tó területének birtokosait névszerint és vízterületük nagysága szerint és a *vármegye alispánjához* indítványt intéz a halászati társulat alakítására. (A halászati törvény 31. §-a és a végrehajtása tárgyában kiadott 5000/1889. sz. F. M. rendelet 53. §-a.)

A társulat megalakítása után a közgyűlés *üzemtervet* állapít meg. Ebben az üzemtervben lehet aztán a halászat módját a legmegfelelőbb módon szabályozni, pl. az *egységes* hasznosítást és kezelést is kimondani s így annak, hogy kiki maga halászson, véget lehet vetni. A haszonban, illetőleg bérbeadás esetén a bérösszegben azonban természetesen valamennyi birtokos részesedik vízterülete arányában.

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Adományok az Országos Halászati Egyesület halrajzi munkálatainak céljaira:

Eddig kimutatott összeg	5040 K
Lévai járási garamvízi halászati társulat	100 „

Osszesen ... 5140 K

A Czibakháza sápi halászati társulat folyó évi május hó 15-én tartotta Czibakházán rendes évi közgyűlését *Sváb Gyula* elnökletével. A társulat az 1917. évre is folyamodott a ponty fogási tilalmának felfüggesztése iránt a m. kir. földművelésügyi minisztériumhoz; a minisztérium a kérelemnek ez alkalommal helyt adott, oly feltétellel, hogy bérlő megfelelő mennyiségű gyorsnövésű nemes pontyivadékkal tartozik a holtágot népesíteni. A vízterület 4000 koronás bérjöveldelme a társulat pénztárába befolyt, úgy hogy az elmúlt esztendőben is 7 K jövedelem esett egy kat. holdra. A múlt évi számadások szerint 6516'15 K bevétellel szemben 5751'43 K kiadás merült fel. A jövő évi költségeket 3966 koronával irányozták elő. Elhatározták, hogy a 6. hadikölcsönre 2900 K-t jegyeznek. Végül elhatározták, hogy a társulati vízterületet az 1922. évig fennálló szerződés lejártá után házikézelésbe veszik s e célra szükséges forgótőkét oly módon teremtik meg, hogy a folyó évtől kezdve a társulat tagjai a haszonbérből eredő tiszta jövedelmet tőkésítik. K.

VEGYESEK.

A tavaszi ívásra a Duna vízállása igen kedvező volt; egész május hó folyamán előntötte a partszéleket, az idő is meleg volt, különösen a hónap első két-harmadában. A Tiszában ellenben állandóan alacsony maradt a víz s a mellékfolyók mentén is nagy szárazság uralkodott.

Kenderkötél helyett sodronykötél. A szükség találékonyvá tesz. Miután a kenderkötélet oly nehéz beszerezni, jó minőségben meg egyáltalán nem kapható, a *Balaton halászati r.-t.* sodronykötelekkel kísérletezik, a melyeket a hálók húzására használnak. A kísérlet nagyon jól bevált és a sodronykötelek lényegesen olcsóbbak; 800 méter hosszánál a különbség kereken 1000 korona! Ajánljuk a dolgot különösen nagyobb halászati üzemeink figyelmébe.

A pézsmapoczok Bajorországban. Hogy ez, a halastavak töltéseire oly veszedelmes rágcsáló Bajorországban, tehát a Duna vízvidékében is mennyire elszaporodott már, mutatja a bajor halászati egyesület mult évről szóló jelentése. Az egyesület, felismerve azt a veszedelmet, a melyet a Csehországból átözönlő jövevény a halászatra nézve jelent, fogási díjakat tűzött ki és pedig minden elevenen befogott példányért 20 márkát, megölt példányért pedig 10 márkát. Az 1916. év folyamán e czímen 1350 márkát adtak ki. Ebből tehát, miután az állatok nagyrésze bizonyára megölve került az egyesülethez, legalább 100 darabra tehető az elejtett kártevő száma. Közismert nagy szaporasága mellett bizony nagy kérdés, meg tudják-e további terjedését gátolni, — vagy el kell rá készülnünk, hogy a víz mentén előbb-utóbb hozzánk is eljut.

Budapesti halpiacz. Az idej holtidény kivételesen a szokottnál élénkebbnek ígérkezik. Egyrészt, mivel nyíltvizeink halbősége nagyobb hozatalokra nyújt kilátást, másrészt a fogyasztás is olyan mérvű, hogy minden mennyiség fölvetelét biztosítja. Különösen nagy a katonaság kereslete a legénység kielégítésére alkalmas minőségekben, mely kereslet áruhiány miatt csak részben talál kielégítést.

A hajózás megindulása óta, miután most a szállítás megbízhatóbb hajón, sok jegelthal érkezik az Aldunáról, mely simán talál elhelyezést.

A mit hosszú évek óta megfigyelhetünk, most is bekövetkezett; ez időtájt némely napon annyi kecsge érkezik piacunkra, hogy ennél a máskülönben egész éven át csak szűkös mennyiségben előforduló halfajnál olyan torlódás áll be, hogy nagybani ára valamennyi nemes hal között a legkisebb.

Tógazdáink készletei teljesen elfogytak; a mi csekély mennyiségű élő ponty még kereskedőink bárkáiban található, az mind kisebb fajta, ezért az élő nagy ponty igen keresett.

A pontyok ívása mindenütt jól sikerült; ha a további időjárás nem okoz csalódást, úgy jövőre pontyivadék kellő mennyiségben áll majd tógazdáink rendelkezésére.

Sajnos, a halak etetéséről már a legtöbb tógazdának le kellett mondani s így féltermés sem lesz elérhető.

A székeslőváros által megszabott piaci halárak, kivéve a pontyét, melynek ára úgy kicsinyben, mint nagyban egy koronával emeltetett, nem változtak. Ezek az árak egyébként a 27/a. és 27/b. szám alatt 1917. évi május hó 16-án kiadott hirdetemény szerint következők:

Nagykereskedelmi árak a viszontelárúsítók bevásárlásainál bármely kis mennyiség bevásárlásánál is.

<i>Előhal.</i>		Kg.-ként korona
Ponty nagyságra való tekintet nélkül egészben	7
Harcsa egészben 1 kg.-ig	9
" " 1—2 " "	10
" " 2 kg.-on felül	12
Csuka egészben 1 kg.-ig	7
" " 1 kg.-on felül	8
Czompó	5
Kárász	3.50—4.50
Márna	6

<i>Jegelthal.</i>		
Ponty nagyságra való tekintet nélkül egészben	6
Harcsa egészben 1 kg.-ig	9
" " 1—2 " "	10
" " 2 kg.-on felül	12
Csuka egészben 1 kg.-ig	5.50
" " 1 kg.-on felül	6.50
Kárász	3.50—4.50
Keszeg és fehérhal	2—6
Fogassüllő	14—16
Kecsege	14—18
Márna	6

Kiskereskedelmi árak a fogyasztók bevásárlásainál bármely nagy mennyiség bevásárlásánál is.

<i>Előhal.</i>		fillér
Ponty egészben nagyságra való tekintet nélkül	800
Ponty földarabolva	850
" " földarabolva fej nélkül	1050
Harcsa egészben 1 kg.-ig	1000
" " 1—2 kg.-ig	1100
" " 2 kg.-on felül	1300
" " szeletekben fej és fark nélkül	1800
Csuka egészben 1 kg.-ig	800
" " 1 kg.-on felül	900
Czompó	600
Kárász	400—500
Márna	700
Pisztráng	2000
Pisztrángsügér	600
Fogassüllő	2000

<i>Jegelthal.</i>		
Ponty egészben nagyságra való tekintet nélkül	650
Ponty feldarabolva	800
" " feldarabolva fej nélkül	1000
Harcsa egészben 1 kg. ig	1000
" " 1—2 kg.-ig	1100
" " 2 kg.-on felül	1300
" " szeletekben fej és fark nélkül	1800
Csuka egészben 1 kg.-ig	600
" " 1 kg.-on felül	700
" " szeletekben fej nélkül	900
Kárász	400— 500
Keszeg és fehérhal	300— 700
Fogassüllő	1500—1700
Kecsege	1800—2000
Márna	700

Hivatalos árjegyzés Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban és nyílt piacain.

Áringadozások kilogrammonként fillérben.

Az áru neve	1917. május 10—16. között.			1917. május 17—23. között.		
	Nagyban	A vásárcsarnokokban	A nyílt piacokon	Nagyban	A vásárcsarnokokban	A nyílt piacokon
		kicsinyben			kicsinyben	
a) Édesvízi élő hal.						
Ponty, nagy	700—700	800—1000	} 700—1000	700—700	800—1000	} 700—1050
" kicsiny	700—700	750—800		700—700	800—800	
Harcsa, nagy	1000—1200	1300—1800	} 1000—1100	1000—1200	1300—1300	} 1000—1300
" kicsiny	900—900	1000—1000		900—900	1000—1000	
Csuka, nagy	800—800	900—900	} 800—900	800—800	900—900	} 800—900
" kicsiny	700—700	600—800		700—700	800—800	
Fogassüllő, dunai	—	2000—2000	—	—	2000—2000	—
Kárász	350—450	400—500	360—500	350—450	400—500	350—500
Czompó	500—500	600—600	600—600	500—500	600—600	600—600
Márna	600—600	700—700	—	600—600	700—700	—
Keszeg	—	—	—	—	—	—
Pisztráng	—	2000—2000	—	—	2000—2000	—
Kecsege, nagy	—	—	—	—	—	—
" kicsiny	—	—	—	—	—	—
Apró kevert hal	—	—	—	—	—	—
b) Édesvízi jegelt (nem élő).						
Ponty, nagy	600—600	800—800	} 560—1000	600—600	650—900	} 400—1000
" kicsiny	600—600	600—700		600—600	500—700	
Harcsa, nagy	1000—1200	1300—1800	} 800—1800	1000—1200	1300—1800	} 700—1800
" kicsiny	900—900	1000—1100		900—900	1000—1100	
Csuka, nagy	650—650	700—900	} 400—900	650—650	700—900	} 400—900
" kicsiny	550—550	600—600		550—550	560—600	
Fogassüllő, dunai	1400—1600	1600—1600	—	1400—1600	1500—1600	—
" balatoni nagy	—	—	—	—	—	—
" " kicsiny	—	—	—	—	—	—
Keszeg, balatoni	—	—	—	—	—	—
Garda, balatoni	—	—	—	—	—	—
Kárász	350—450	320—400	160—400	350—450	320—400	140—500
Czompó	—	500—500	400—600	—	500—600	400—500
Márna	600—600	600—700	—	600—600	600—700	—
Keszeg	200—200	300—500	200—700	200—200	300—500	300—700
Pisztráng	—	—	—	—	—	—
Lazac, rajnai	—	—	—	—	—	—
Kecsege, nagy	1400—1800	2000—2000	—	1400—1800	1800—2000	—
" kicsiny	—	1800—1800	—	—	1600—1800	—
Söreg	—	—	—	—	—	—
Viza	—	—	—	—	—	—
Apró, kevert hal	—	300—300	240—720	—	280—280	160—700
c) Rák.						
Folyami rák, nagy 1 darab	—	—	—	—	—	—
" " kicsiny 1 "	—	—	—	—	—	—

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek több ezer métermázsa élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, cs. és kir. udvari szállító **BUDAPEST**, Központi vásárcsarnok. Telefon: 61—24.

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd.

Sürgőnyezím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

őszi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingaui pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd és dr. Hirsch Alfréd Budapest, Klotild-palota.